

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Συνεχίζουμε με την πρώτη με αριθμό 1089/24-9-2021 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Χανίων της Νέας Δημοκρατίας κ. Μανούσου – Κωνσταντίνου Βολουδάκη προς τον Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου, με θέμα: «Υπάρχει πρόθεση συγκρότησης «Μηχανισμού Εποπτείας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων» στα σύνορα;».

Κύριε συνάδελφε, έχετε το λόγο.

ΜΑΝΟΥΣΟΣ-ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΟΛΟΥΔΑΚΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Πριν μπω στο θέμα, λαμβάνοντας το λόγο σε αυτήν την Αίθουσα σήμερα, αισθάνομαι την ανάγκη να εκφράσω –με τη συντριπτική πλειοψηφία των Ελλήνων πιστεύω- τον ενθουσιασμό μου για τη νέα μας αμυντική συμμαχία με τη Γαλλία, μια συμμαχία –σε συνδυασμό με το εξοπλιστικό πρόγραμμα που τη συνοδεύει- η οποία μας επιτρέπει να κοιτάζουμε το μέλλον με μια νέα εθνική αυτοπεποίθηση.

Έρχομαι τώρα στο θέμα. Πριν μερικές μέρες, κύριε Υπουργέ, διαβάσαμε ανάρτηση της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα, στην οποία εκφραζόταν ικανοποίηση γιατί –όπως ισχυρίστηκε η Ύπατη Αρμοστεία στην ανάρτηση αυτή- η Ελληνική Κυβέρνηση προτίθεται να δημιουργήσει στα σύνορά μας έναν μηχανισμό εποπτείας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η ανάρτηση συνοδευόταν με ένα έγγραφο, στο οποίο υπάρχουν υποδείξεις προς την Ελληνική Κυβέρνηση δέκα σημείων για το πώς ακριβώς πρέπει να είναι και να λειτουργεί αυτός ο μηχανισμός.

Ο μηχανισμός που περιγράφεται έχει ευρύτατες αρμοδιότητες, ευρύτατες παρεμβατικές αρμοδιότητες. Ουσιαστικά, αν υπήρχε, θα ήταν ένας μηχανισμός που θα βρισκόταν μόνιμα στα σύνορά μας ή θα είχε δυνατότητα απροειδοποίητων επισκέψεων, ώστε να ελέγχει όλες τις υπηρεσίες και αρχές που σήμερα εμπλέκονται στη διαχείριση του μεταναστευτικού.

Αυτό προκαλεί ανησυχίες προφανείς, κυρίως γιατί στην ίδια την ανάρτηση συνδέεται η πρόταση για τον μηχανισμό αυτό με την εν εξελίξει διαπραγμάτευση γύρω από το νέο σύμφωνο για το άσυλο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για την ακρίβεια, πρόκειται για ένα σχέδιο συμφώνου με πολλά προβλήματα για την πατρίδα μας, που έχουμε αναδείξει στη Βουλή, που βρίσκεται, όμως, εν εξελίξει, δεν έχει καταλήξει ακόμα. Προκαλεί, λοιπόν, κατάπληξη η βιασύνη του ΟΗΕ να προκαταλάβει τις αποφάσεις των ευρωπαϊκών οργάνων.

Με αυτά τα δεδομένα, ρωτώ, κύριε Υπουργέ: Υπάρχει πράγματι βούληση της Κυβέρνησης να δημιουργήσει έναν μηχανισμό όπως τον περιγράφει η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες στα σύνορά μας; Επιπροσθέτως, ρωτώ: Έχει γίνει τέτοια συζήτηση στο πλαίσιο της διαπραγμάτευσης για το νέο σύμφωνο για το άσυλο, μια που το νέο σύμφωνο για το άσυλο

πράγματι προβλέπει έναν τέτοιο μηχανισμό, αλλά αφήνει τη νομοθέτηση στη διακριτική ευχέρεια του κράτους-μέλους, με κατευθυντήριες γραμμές που θα εκδοθούν;

Σας ευχαριστώ και θα επανέλθω στη δευτερολογία μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΝΟΤΗΣ) ΜΗΤΑΡΑΚΗΣ (Υπουργός Μετανάστευσης και Ασύλου): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε συνάδελφε, ευχαριστώ για την ερώτηση. Διάβασα κι εγώ αυτό το δημοσίευμα. Η πραγματικότητα είναι ότι, αφενός, η χώρα μας φυσικά φυλάσσει τα σύνορά της. Η Ελλάδα έχει χερσαία και θαλάσσια σύνορα. Υπάρχουν ευρωπαϊκοί κανονισμοί που διέπουν τον τρόπο προστασίας και ασφάλειας των συνόρων και η χώρα μας φυλάει τα σύνορά της με απόλυτο σεβασμό στο ελληνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές δίκαιο. Ως αποτέλεσμα μιας συνολικής πολιτικής που έχουμε για τη μείωση των μεταναστευτικών ροών σήμερα μιλάμε για μείωση 90% στις ροές σε σχέση με το 2019.

Αφετέρου, η Ελλάδα τηρεί απολύτως και απαρέγκλιτα τις διατάξεις για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων ως μέρος του ευρωπαϊκού κεκτημένου, ως μέρος της Συνθήκης της Γενεύης, ως μέρος διεθνών συμφωνιών και συνθηκών για την προστασία της ανθρώπινης ζωής στη θάλασσα.

Από εκεί και πέρα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πράγματι τον Σεπτέμβριο του 2020 πρότεινε ένα πακέτο κανονισμών τα οποία ονομάστηκαν «Το νέο Σύμφωνο Μετανάστευσης και Ασύλου». Είμαστε αρκετά νωρίς ακόμα στη διαπραγμάτευση και δεν ξέρω πόσα χρόνια θα χρειαστούν τελικά για να καταλήξουμε σε μια συμφωνία.

Σε αυτή τη συμφωνία δεν υπάρχει πρόταση για μηχανισμό ελέγχου συνόρων. Υπάρχει μια πρόταση στον κανονισμό του ελέγχου των συντοριακών διαδικασιών να υπάρχουν μηχανισμοί ελέγχου της διαδικασίας ασύλου μετά την άφιξη κάποιου στο ευρωπαϊκό έδαφος. Αλλά, και αυτό ακόμα δεν έχει τύχει της έγκρισης των κρατών-μελών. Δεν έχει τύχει της έγκρισης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Κατά συνέπεια, δεν αποτελεί μέρος της ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

Διαβάζω σκέψεις και προτάσεις που έρχονται από Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις αναφορικά με το πώς η Ελλάδα πρέπει να φυλάει τα σύνορά της. Και βλέπω και κάποιες νομοθετικές ακροβασίες οι οποίες προσπαθούν να πουν ότι τα κράτη δεν έχουν σύνορα. Αυτές δεν είναι οι απόψεις της Ελληνικής Κυβέρνησης, δεν είναι οι απόψεις όλων των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι χώρες έχουν σύνορα και υπάρχουν διαδικασίες για να έρθει κάποιος σε αυτά.

Από κει και πέρα, ως προς τον έλεγχο της Κυβέρνησης και ως προς τον έλεγχο των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, στα δημοκρατικά πολιτεύματα αυτό δε γίνεται με έκτακτες ειδικές επιτροπές στις οποίες συμμετέχουν εκπρόσωποι οργανώσεων ή άλλων

φορέων, είτε διεθνών είτε της κοινωνίας των πολιτών. Κάτι τέτοιο θα αντίβαινε την έννοια της εθνικής κυριαρχίας.

Ο έλεγχος των κυβερνήσεων σε ένα ευνομούμενο δημοκρατικό πολίτευμα γίνεται από την ανεξάρτητη δικαιοσύνη, από τις αρχές της δικαιοσύνης, οι οποίες έχουν το καθήκον να ελέγχουν οποιαδήποτε καταγγελία, να κάνουν τις απαραίτητες ανακρίσεις και, αν χρειαστεί, να φέρουν υποθέσεις έμπροσθεν των δικαστηρίων. Αυτό γίνεται, λοιπόν, στη δημοκρατία. Άρα, δεν θεωρώ ότι η χώρα μας έχει κανένα λόγο να προχωρήσει στη δημιουργία οποιουδήποτε έκτακτου ειδικού μηχανισμού.

Σας λέω και πάλι ότι δεν υπάρχει συγκεκριμένη σχετικά με αυτό νομοθετική πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που αφορά όλα τα κράτη-μέλη. Αν υπάρξει πρόταση που αφορά όλα τα κράτη-μέλη, η Ελλάδα θα το συζητήσει στα πλαίσια του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εμείς μόνοι μας να κάνουμε κάτι για ένα θέμα που εμείς δεν θεωρούμε ότι υπάρχει αντιλαμβάνεστε ότι δεν είναι στις προτεραιότητές μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΜΑΝΟΥΣΟΣ-ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΟΛΟΥΔΑΚΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, ευχαριστώ για τη σαφέστατη και καθαρή απάντηση ότι δεν υπάρχει τέτοια πρόθεση και ότι δεν υπάρχει καν τέτοια συζήτηση. Ιδιαίτερως χαιρετίζω την επισήμανσή σας ότι στις δημοκρατίες ο έλεγχος επί των πεπραγμένων των υπηρεσιών δεν γίνεται από έκτακτες επιτροπές και μηχανισμούς σαν αυτούς που περιγράφονται ούτε από τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, τις διεθνείς ή άλλες που μπορεί να εμπλέκονται, αλλά από την οργανωμένη πολιτεία, όπως πολύ σωστά αναφέρατε.

Κύριε Υπουργέ, είναι γεγονός ότι τα δύο τελευταία χρόνια έχει συντελεστεί ένας πραγματικός άθλος στην πατρίδα μας σε σχέση με τη διαχείριση της παράνομης μετανάστευσης. Αναφέρατε τη μείωση κατά 90% των ροών. Θυμόμαστε όλοι την κρίση του Έβρου που απετέλεσε σημείο καμπής, πιστεύω, και στην επιτυχή της αντιμετώπιση και στο τι ακολούθησε.

Αυτά όλα μας κάνουν να αισθανόμαστε την ανάγκη ότι πρέπει πολλές φορές στον έξω κόσμο και σε κάποιες ισχυρές πολιτικές δυνάμεις να ξεκαθαρίσουμε μερικά πράγματα αυτονόητα. Και είναι μια καλή αφορμή αυτό το έγγραφο και αυτή η τάση που φαίνεται να υπάρχει και στην Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Υπάρχει σήμερα ένα ολόκληρο οικοσύστημα, ένα πολύ ισχυρό οικοσύστημα από διεθνείς οργανισμούς, πολιτικές δυνάμεις, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις που πιέζουν προς μια κατεύθυνση ουσιαστικά των ανοιχτών συνόρων. Το είδαμε να λειτουργεί αυτό το οικοσύστημα ασκώντας πίεση στην πατρίδα μας. Είδαμε καταγγελίες κατά της πατρίδας μας και κατά της Frontex, του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Φύλαξης των Συνόρων, οι οποίες κατέπεσαν βεβαίως. Είδαμε καταγγελίες για παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, οι οποίες σε πολλές περιπτώσεις είχαν αφετηρία τους την παραπληροφόρηση τουρκικών υπηρεσιών στην περίπτωσή μας. Ελέγχθηκαν οι καταγγελίες αυτές από ειδική επιτροπή του Ευρωκοινοβουλίου

στην οποία μετείχαν και αυτοί που μας κατήγγειλαν και δεν προέκυψε τίποτα, γιατί η πατρίδα μας σέβεται πραγματικά τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Η πατρίδα μας, κύριε Υπουργέ, όπως και εσείς αναγνωρίζετε, έχει μια ιδιαιτερότητα. Στα σύνορά της δεν υφίσταται μόνο την πίεση του μεταναστευτικού, στα σύνορά της υφίσταται απειλές της κυριαρχίας της. Ακόμα, στα σύνορά της υφίσταται συχνά υβριδικές απειλές, όπως η εργαλειοποίηση του μεταναστευτικού και των μεταναστευτικών ροών από την Τουρκία.

Αυτά τα μηνύματα θα πρέπει, κύριε Υπουργέ, να τα διαβιβάσετε και στον ΟΗΕ και στην Ύπατη Αρμοστεία για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στην οποία υπάρχουν πολλές φωνές προς την κατεύθυνση την οποία ανέφερα και πριν, προς την κατεύθυνση της πίεσης για τα ανοιχτά σύνορα. Και τις βλέπουμε τις φωνές αυτές και στις ευρωπαϊκές υπηρεσίες και στην Επιτροπή την ίδια και στο Ευρωκοινοβούλιο.

Η Ελλάδα, κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα, έχει, όμως, δικαίωμα να προστατεύει και τα σύνορά της. Αυτό το δικαίωμα το ασκεί και θα το ασκεί.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΝΟΤΗΣ) ΜΗΤΑΡΑΚΗΣ (Υπουργός Μετανάστευσης και Ασύλου): Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κάνατε δύο πολύ σωστές παρατηρήσεις στη δευτερολογία σας. Πράγματι, υπάρχει ένα οικοσύστημα οργανώσεων οι οποίες συντηρούνται από τη διατήρηση της μεταναστευτικής κρίσης.

Η πραγματικότητα, όμως, είναι ότι για τη χώρα μας το μεταναστευτικό αποτέλεσε ένα ιδιαίτερο βάρος από το 2015 μέχρι και το 2019. Η χώρα μας είπε ξεκάθαρα ότι «δεν θέλουμε να είμαστε η πύλη εισόδου για τα κυκλώματα λαθροδιακινητών που εμπορεύονται τον ανθρώπινο πόνο» και βάλαμε σαν Κυβέρνηση δύο συγκεκριμένους και μετρήσιμους στόχους:

Πρώτον, την ουσιαστική μείωση των ροών. Σας είπα τα αποτελέσματα: 90% μείωση των ροών φέτος σε σχέση με το 2019. Και δεύτερον, τον δραστικό περιορισμό των επιπτώσεων της κρίσης στις τοπικές κοινωνίες, όπου από εκατό είκοσι μία δομές που λειτουργούσαν στη χώρα μας πέρυσι σήμερα έχουμε τριάντα πέντε. Κλείσαμε τη δομή στη Σάμο που ήταν μέσα στην πόλη και παραδίδεται στον Δήμο της ανατολικής Σάμου την Παρασκευή. Αυτό είναι ένα παράδειγμα πώς η νέα πολιτική προστασίας της χώρας μας επηρεάζει πλέον θετικά τον τρόπο ζωής στις τοπικές κοινωνίες.

Το δεύτερο σημείο που θίξατε και μας βρίσκει απολύτως σύμφωνους είναι ότι υπάρχει και μια αλλαγή της φύσης του μεταναστευτικού. Πλέον, βλέπουμε σε πολλές περιπτώσεις την εργαλειοποίηση του μεταναστευτικού, την εργαλειοποίηση ανθρώπων για πολιτικούς λόγους,

όπως έγινε πέρυσι στη χώρα μας, όπως γίνεται φέτος από τη Λευκορωσία προς Πολωνία, Λιθουανία, Λετονία. Και αντίστοιχα, έχουμε δει περιπτώσεις στη Μεσόγειο.

Αυτό σημαίνει ότι η Ευρώπη πρέπει να δει διαφορετικά πλέον τη μεταναστευτική κρίση. Υπήρξε πρόσφατα μια επιστολή έξι Υπουργών Εσωτερικών με κοινή πρωτοβουλία της Ολλανδίας και της Ελλάδος προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, καλώντας την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αναλογιστεί αυτό το νέο πλαίσιο που έχει δημιουργηθεί στην ευρωπαϊκή ήπειρο καθώς προχωράει σε νομοθετικές πρωτοβουλίες για το νέο Σύμφωνο.

Πιστεύω ότι το νέο Σύμφωνο είναι μια μεγάλη ευκαιρία να θωρακίσουμε την Ευρώπη και να δείξουμε ένα καθεστώς έμπρακτης αλληλεγγύης στα κράτη-μέλη. Για μας αυτά τα δύο είναι βασικά σημεία και στα πλαίσια της συμμαχίας των χωρών της Μεσογείου η χώρα μας παίζει πλέον έναν καταλυτικό ρόλο στη διαπραγμάτευση.

Σας ευχαριστώ πολύ.